

Яловенко Г.Д.

викладач,

*Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця*

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ У МЕДІАСЕРЕДОВИЩІ ВНЗ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Необхідність задовольняти сучасні потреби суспільства зумовлює пошук науковцями та викладачами нових ефективних форм і засобів навчання. Удосконалення підготовки майбутніх фахівців неможливе без оптимізації навчального процесу і впровадження новітніх освітніх й інформаційних технологій та інтерактивних методик у процес профільного навчання іноземної мови.

Роль іноземної мови постійно зростає, що зумовлює необхідність впровадження сучасних освітніх інформаційних технологій у практику вищої школи, подальшого аналізу можливостей використання інтерактивних технологій і дидактичних особливостей технологій навчання з використанням мультимедійних засобів у процесі викладання дисципліни “іноземна мова”.

Визначення принципів навчання має велике значення для правильної організації навчального процесу з іноземної мови. Успіх в значній мірі залежить від обраного підходу до навчання. Таким чином, вибір освітньої технології – це завжди вибір стратегії, пріоритетів, системи взаємодії, тактик навчання та стилю роботи викладача зі студентом.

Прийнятий у сучасній методиці комунікативно-діяльнісний підхід до навчання іноземних мов зумовлює добір цілей, принципів, змісту, методів, прийомів та засобів навчання [6, с. 125]. Отже, методичним змістом сучасного заняття з іноземної мови має бути комунікативність та формування у студентів відповідної комунікативної компетенції, яка визначається як уміння ефективно застосовувати знання в різноманітних умовах професійного спілкування з різними комунікантами та здатність користуватися мовою залежно від конкретної ситуації [8, с. 65].

Для формування комунікативної компетенції – комунікативних умінь, сформованих на основі мовних знань, навичок і умінь, – викладачі іноземної мови використовують новітні методи навчання, що поєднують комунікативні та пізнавальні цілі, а саме: інтерактивні методи навчання іноземних мов, спрямовані на розвиток особистості, розкриття її творчого потенціалу.

Серед основних груп інноваційних педагогічних технологій науковці виділяють проектну технологію як ефективну комунікативну стратегію (І. Зимня, І.П. Підкасистий, Є. Полат та ін.).

Проектна діяльність є однією з найпопулярніших форм організації навчання, що забезпечує досягнення зазначеної мети. Навчальним проектом називають форму організації занять, яка передбачає комплексний характер діяльності всіх його учасників з отримання освітньої продукції за певний проміжок часу. Це спільна навчально-пізнавальна, творча або ігрова діяльність

партнерів, яка має спільну мету, узгоджені методи, засоби діяльності, спрямована на досягнення спільного результату з розв'язання спільної проблеми, яка має значущість для учасників проекту та завершується створенням продукту, що передбачає усну презентацію [3, с. 503].

Проектна робота є однією з інтерактивних технологій навчання, в основі якої лежить розвиток пізнавальних навичок і критичного мислення, вміння самостійно конструювати знання, орієнтуватися в інформаційному просторі. Це система навчання, в якій знання та вміння здобувають у процесі самостійного планування та виконання практичних завдань проекту. Вона передбачає включення механізмів запам'ятовування й відтворення інформації іншим; застосування знань у варіативних ситуаціях; розуміння причинно-наслідкових зв'язків; наведення аргументів і доказів; сприяє розвитку ініціативи, самостійності, організаторських здібностей, стимулює процес саморозвитку.

Намітимо кроки проектної комунікативної стратегії: 1) вибір теми проекту; 2) підготовка плану проекту; 3) дослідницька робота з творчим матеріалом; 4) консультування; 5) створення тексту дослідження; 6) контроль якості проекту; 7) створення тексту виступу по темі проекта; 8) виступ дослідника перед аудиторією; 9) оцінка учасників проектної комунікації [5, с. 255].

Таким чином, проектна діяльність та проектування комунікативних ситуацій дозволяють створювати конкретні моделі професійної діяльності студентів та сприяють умінню визначити шляхи особистої інтеграції у ринок праці. Проект також забезпечує опанування студентом навичок дослідника. Як педагогічна технологія, проект передбачає сукупність дослідницьких і проблемних методів навчання та інтегрування знань з різних наукових галузей [2, с. 45].

Викладач у процесі проектної діяльності виступає як координатор, консультант. Для організації ефективної комунікації студентів викладачу необхідно володіти технологією грамотного застосування прийомів проектного методу, технологією формування груп, координування взаємодії груп, контролю якості та часу інтеракції. При виборі об'єктів проектної діяльності викладач також має враховувати рівень підготовки студентів і їхню зацікавленість.

Одним з найважливіших факторів проектної комунікативної стратегії є впровадження сучасних технологій при викладанні іноземної мови. Останнім часом досить активно розробляється методика використання комп'ютерних програм, які набувають сьогодні все більшого застосування. Комп'ютерні програми відкривають широкі можливості для удосконалення процесу навчання іноземної мови. Комп'ютерна програма дозволяє здійснювати навчання та контроль засвоєння іноземної мови в різних режимах самостійного пошуку і на різних рівнях складності [4, с. 87].

Інформаційні технології з їх потужними можливостями, комплексом програм і устаткування, є частиною інноваційних технологій навчання іноземної мови. Сукупність технічних та дидактичних засобів дозволяє подавати навчальну інформацію у текстовому, графічному, звуковому, відео,

анімаційному та інших форматах, у тому числі для оформлення результатів студентських проектів [1, с. 58].

Комплексне використання інформаційних технологій у навчальному процесі сприяє динамічності, інтенсифікації процесу навчання, забезпечує його диференціацію з урахуванням індивідуальних особливостей студентів, дає можливість у вигляді наочних образів представити складну іншомовну інформацію, відкриває доступ до нових джерел інформації. Створення спеціальних програм для формування у студентів мовної компетенції в межах професійного спрямування, використання мережі Інтернет у навчальному процесі, розробка проектів, презентацій з використанням комп'ютерних технологій та Інтернету допоможе мотивувати і зацікавлювати студентів у вивченні іноземних мов [8, с. 95].

Звернімося до специфіки іноземної мови та використанню методу проекту у її викладанні у немовних ВНЗ. Насамперед, викладач іноземної мови навчає студентів способам мовної діяльності, тому ми говоримо про комунікативну компетенцію як одну з основних цілей навчання. Основне завдання педагога в навчанні іноземної мови полягає в тому, щоб перенести акцент із різних видів вправ на творчу смислову діяльність студентів, яка полягає у володінні певними мовними засобами. Метод проектів може дозволити розв'язати це дидактичне завдання і відповідно перетворити заняття в дискусійний, дослідницький клуб, в якому вирішуються дійсно цікаві, практично значимі для студентів проблеми з врахуванням особливостей культури країни і по можливості на основі міжкультурної взаємодії. Велику роль у цьому відіграє медіапростір ВНЗ, тобто можливість використовувати сучасні інтерактивні технології, персональні навчальні системи, тощо.

Метод проектів генерує позитивну мотивацію, що є ключем для успішного вивчення іноземної мови. Використання мультимедійних засобів, в свою чергу, надає проекту більшої динаміки. Студенти працюють з текстовими та графічними редакторами, вдосконалюють навички роботи на комп'ютері, засвоюють використання електронних версій словників.

Таким чином, лінгвістичні проекти можна розглядати як перспективний підхід до проблем розвитку творчої самостійності майбутніх фахівців і як засіб конвенційної комунікації. Останнє важливо, оскільки сучасний навчальний процес регулюється практичною значущістю, особистісним змістом, прагматичної логікою. Отже, проектна комунікативна стратегія представляється як інтерактивна, і є продуктивним інноваційним засобом навчання мовним дисциплінам.

Список використаних джерел:

1. Андрущенко О. Англomовне професійне спілкування з використанням ІТ / О. Андрущенко // Відкритий урок. – 2012. – № 1. – С. 56-60.
2. Башмакова И.С. К вопросу о формировании умений профессионального общения у студентов неязыковых вузов / И.С. Башмакова // Вестник МГЛУ. – Вып. 477. – М., 2003. – С. 44-46.
3. Енциклопедичний словник / за редакцією О. Сліпущо // К.: 2008. – 768 с.

4. Інноваційні технології на уроці німецької мови / Упоряд.: Л. Горбач. – К.: 2008. – С. 87-89.
5. Омельченко Е. В. Вестник Челябинского государственного университета, 2011.33(248). Филология. Искусствоведение. Вып. 60. – С. 253-255.
6. Петрошук О. П. Навчальний посібник з курсу методики навчання іноземних мов. – К., 2002. – 413 с.
7. Пометун О.І. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2004. – 192 с.
8. Романова О.В. Модель формування професійної компетентності учителя / О.В. Романова // Педагогіка. – 2012. – № 2. – С. 63–70.